

CANCELARIA DE STAT A REPUBLICII MOLDOVA

Nr. 1506 - 503

Chișinău

«4» septembrie 2015

**Biroul Permanent
al Parlamentului**

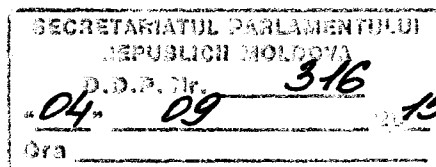
În temeiul articolului 73 din Constituția Republicii Moldova, se prezintă Parlamentului spre examinare proiectul de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.599 din 2 septembrie 2015.

Responsabil de prezentarea în Parlament a proiectului de lege - Ministerul Justiției.

- Anexa
1. Hotărârea Guvernului nr.599 din 2 septembrie 2015 - 2 ex.
  2. Proiectul de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative.
  3. Nota informativă.
  4. Raport de expertiză anticorupție.

**Serghei Palihovici,
Secretar General al Guvernului**

ex.:A.Dabija tel.:250281

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÎRE nr. 599

din 2 septembrie 2015
Chișinău

**Cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru
modificarea și completarea unor acte legislative**

Guvernul HOTĂRĂȘTE:

Se aprobă și se prezintă Parlamentului spre examinare proiectul de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative.

Prim-ministru

VALERIU STRELEȚ

Contrasemnează.

Ministrul Justiției

Vladimir Cebotari

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA**LEGE****pentru modificarea și completarea unor acte legislative**

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Articolul I. – Codul penal al Republicii Moldova nr. 985-XV din 18 aprilie 2002 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2009, nr. 72-74, art. 195), cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. Articolul 21:

alineatul (3) va avea următorul cuprins:

„(3) Persoana juridică, cu excepția autorităților publice, este pasibilă de răspundere penală pentru o faptă prevăzută de legea penală, dacă aceasta nu a îndeplinit sau a îndeplinit necorespunzător dispozițiile directe ale legii ce stabilesc îndatoriri sau interdicții pentru efectuarea unei anumite activități și se constată cel puțin una dintre următoarele circumstanțe:

a) fapta a fost săvârșită în interesul acesteia de o persoană fizică împuternicită cu funcții de conducere, care a acționat de sine stătător sau în calitate de parte a unui organ al persoanei juridice;

b) fapta a fost admisă, autorizată, aprobată, utilizată de către persoana împuternicită cu funcții de conducere;

c) săvârșirea faptei se datorează lipsei de supraveghere și control din partea persoanei împuternicite cu funcții de conducere.”;

se completează cu alineatul (3¹) cu următorul cuprins:

„(3¹) O persoană fizică se consideră împuternicită cu funcții de conducere dacă are cel puțin una dintre următoarele funcții:

a) de reprezentare a persoanei juridice;

b) de luare a deciziilor în numele persoanei juridice;

c) de exercitare a controlului în cadrul persoanei juridice.”

2. Articolul 106:

alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) Confiscarea specială constă în trecerea, forțată și gratuită, în proprietatea statului a bunurilor indicate la alin. (2). În cazul în care aceste bunuri nu mai există, nu se găsesc sau nu pot fi recuperate, se confiscă contravaloarea acestora.”;

alineatul (2):

dispoziția se completează în final cu cuvintele „(inclusiv valorile valutare)”;

literele a), b) și g) vor avea următorul cuprins:

„a) utilizate sau destinate pentru săvârșirea unei infracțiuni;

b) rezultate din infracțiuni, precum și orice venituri de la aceste bunuri”;

„g) care constituie obiectul infracțiunii de spălare a banilor sau finanțare a terorismului.”;

litera d) se abrogă;

la alineatul (2¹), cuvintele „sau dobândite prin săvârșirea infracțiunii” se substituie prin cuvintele „din infracțiuni, precum”;

alineatul (3) va avea următorul cuprins:

„(3) Dacă bunurile menționate la alin. (2) lit. a) și b) aparțin sau au fost transferate oneros unei persoane care nu știa și nici nu trebuia să știe despre scopul utilizării sau originea bunurilor, se confiscă contravaloarea acestora. Dacă bunurile menționate în prezentul alineat au fost transferate cu titlu gratuit unei persoane care nu știa și nici nu trebuia să știe despre scopul utilizării sau originea bunurilor, se confiscă bunul.”

3. Se completează cu articolul 132¹ cu următorul cuprins:

„132¹. Bunurile

Prin bunuri, în sensul art. 243 și 279, se înțeleg mijloacele financiare, orice categorie de valori (active) corporale sau incorporale, mobile sau imobile, tangibile sau intangibile, precum și acte sau alte instrumente juridice în orice formă, inclusiv în formă electronică ori digitală, care atestă un titlu ori un drept, inclusiv orice cotă (interes) cu privire la aceste valori (active).”

4. Articolul 243:

la alineatul (1) litera c), cuvântul „achiziționarea” se substituie cu cuvântul „dobândirea”;

la alineatul (2), sancțiunea se completează cu textul „, cu amendă, aplicată persoanei juridice, în mărime de la 10 000 la 13 000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate sau cu lichidarea persoanei juridice”;

la alineatul (3), sancțiunea se completează cu textul „, cu amendă, aplicată persoanei juridice, în mărime de la 13 000 la 16 000 unități convenționale sau cu lichidarea persoanei juridice”.

5. La articolul 278 dispoziția alineatului (1), după cuvîntul „populația” se introduc cuvintele „unui stat”, cuvîntul „statul” se substituie prin cuvintele „un stat”, cuvîntul „organizația” se substituie prin cuvintele „o organizație”, iar cuvîntul „persoana” se substituie prin cuvintele „o persoană”.

6. Articolul 279:

la alineatul (1), litera b) se completează la început cu cuvintele „în orice scop,”;

în dispoziția alineatului (2), după cuvîntul „acțiunile” se introduc cuvintele „cu caracter terorist”;

alineatul (3) se abrogă.

7. La articolul 327 dispoziția alineatului (1), cuvintele „ori în alte interese personale” se substituie prin cuvintele „, în alte interese personale sau în interesul unui terț”.

Articolul II. – Codul de procedură penală al Republicii Moldova nr. 122-XV din 14 martie 2003 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2013, nr. 248-251, art. 699), cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. La articolul 202, alineatele (3)-(4) se abrogă.

2. La articolul 203 alineatul (2), cuvintele „utilizate la săvîrșirea infracțiunii ori rezultate din infracțiune” se substituie prin cuvintele „enumerate la art. 106 alin. (2) și 106¹ din Codul penal”.

3. Articolul 204 va avea următorul cuprins:

„Articolul 204. Bunurile care pot fi puse sub sechestrul

(1) Pentru repararea prejudiciului cauzat prin infracțiune, sechestrul se poate pune asupra bunurilor bănuितului, învinuitului, inculpatului, persoanei civilmente responsabile, în suma valorii probabile a pagubei.

(2) Pentru garantarea executării pedepsei amenzii, sechestrul poate fi pus numai asupra bunurilor învinuitului sau inculpatului, în funcție de suma maximă a amenzii care poate fi stabilită pentru infracțiunea comisă.

(3) Pentru a asigura eventuala confiscare specială sau confiscare extinsă a bunurilor, sechestrul poate fi pus asupra bunurilor enumerate la art. 106 alin. (2) și 106¹ din Codul penal.

(4) În cazul în care bunurile ce urmau a fi supuse confiscării speciale sau confiscării extinse nu mai există, nu se găsesc, nu pot fi recuperate sau dacă acestea aparțin sau au fost transferate oneros unei persoane care nu știa și nici nu trebuia să știe despre scopul utilizării sau originea bunurilor, se iau măsuri asiguratorii pentru confiscarea contravalorii acestora.

(5) Dacă bunurile pasibile de a fi puse sub sechestru constituie cotă-parte a unei proprietăți comune, sechestrul poate fi pus numai asupra cotei-părți din proprietatea comună pasibile de confiscare specială sau extinsă.

(6) Nu pot fi puse sub sechestru produsele alimentare necesare proprietarului, posesorului de bunuri și membrilor familiilor lor, combustibilul, literatura de specialitate și inventarul de ocupație profesională, vesela și atributele de bucătărie folosite permanent ce nu sînt de mare preț, precum și alte obiecte și lucruri de primă necesitate, chiar dacă acestea pot fi ulterior supuse confiscării.”

4. Articolul 205:

alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) Punerea sub sechestru a bunurilor poate fi aplicată de către organul de urmărire penală sau instanță numai în cazurile în care există o bănuială rezonabilă că bunurile urmărite vor fi tănuite, deteriorate ori cheltuite.”;

la alineatul (2), în propoziția a treia, cuvîntul „sanctionează” se substituie prin cuvîntul „autorizează”, iar textul „dacă vor fi administrate probe suficiente pentru confirmarea circumstanțelor prevăzute în alin.(1)” se substituie prin textul „dacă bănuiala rezonabilă indicată la alin. (1) este motivată.”;

la alineatele (3) și (4), cuvîntul „materiale” se exclude.

Articolul III. – Articolul 17 din Codul contravențional al Republicii Moldova nr. 218-XVI din 24 octombrie 2008 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2009, nr. 3-6, art. 15), cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) Persoana juridică, cu excepția autorităților publice, este pasibilă de răspundere contravențională pentru o faptă prevăzută de prezentul cod, dacă:

a) aceasta este vinovată de neîndeplinirea sau îndeplinirea necorespunzătoare a dispozițiilor directe ale legii ce stabilesc îndatoriri sau interdicții pentru efectuarea unei anumite activități sau de efectuarea unei activități ce nu corespunde actelor de constituire sau scopurilor declarate;

b) fapta a fost săvîrșită în interesul acesteia de o persoană fizică împuternicită cu funcții de conducere, care a acționat de sine stătător sau în calitate de parte a unui organ al persoanei juridice;

c) fapta a fost admisă, autorizată, aprobată, utilizată de către persoana împuternicită cu funcții de conducere;

d) săvîrșirea faptei se datorează lipsei de supraveghere și control din partea persoanei împuternicite cu funcții de conducere.”;

se completează cu alineatul (1¹) cu următorul cuprins:

„(1¹) O persoană fizică se consideră împuternicită cu funcții de conducere dacă are cel puțin una dintre următoarele funcții:

- a) de reprezentare a persoanei juridice;
- b) de luare a deciziilor în numele persoanei juridice;
- c) de exercitare a controlului în cadrul persoanei juridice.”

Președintele Parlamentului

Nota informativă
la proiectul Legii pentru modificarea și completarea unor acte legislative

1. Cauzele care au condiționat elaborarea proiectului, inițiatorii proiectului și persoanele care au participat la elaborarea proiectului și definitivarea acestuia. Scopul și obiectivele proiectului.

Elaborarea proiectului de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative are loc în contextul realizării acțiunilor prevăzute la obiectivul 2 – „Optimizarea regimului de combatere” din Planul de acțiuni privind implementarea Strategiei de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului pentru anii 2013-2017, adoptat prin Legea nr. 130 din 6 iunie 2013, obiectiv care prevede necesitatea intervenției legislative în scopul asigurării extinderii aplicării prevederilor ce se referă la spălarea banilor. Totodată, proiectul are drept scop, asigurarea conformității legislației naționale penale standardelor stabilite de Curtea Europeană pentru drepturile Omului.

Descrierea modificărilor și completărilor este prezentată detaliat în punctele ulterioare ale prezentei note informative.

2. Modul de reglementare a problemelor abordate în proiect de legislația și documentele strategice în vigoare

Proiectul legii este conform și elaborat întru executarea unor documente de politici în vigoare precum:

- *Planului de acțiuni privind implementarea Strategiei de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului pentru anii 2013-2017*, adoptat prin Legea nr. 130 din 6 iunie 2013;

- *Planul național de acțiuni în domeniul drepturilor omului pe anii 2011-2014*, adoptat prin Hotărârea Parlamentului nr. 90 din 12 mai 2011, care prevede în Capitolul 3 „Consolidarea justiției și perfecționarea sistemului organelor de stat pentru protecția drepturilor omului”, pct. 7, subpct. 1) necesitatea amendării permanente a legislației prin prisma hotărârilor și deciziilor CEDO versus Republica Moldova și alte state;

- *Recomandările celui de-al 4 Raport de evaluare a Moldovei, adoptat la 4 decembrie 2012, de către Comitetul Consiliului Europei MONEYVAL (Comitetul de experți pentru evaluarea măsurilor de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului);*

- *Recomandările primului raport de evaluare a Moldovei, adoptat la 1 octombrie 2014, în cadrul Conferinței Statelor Părți la Convenția Consiliului Europei, de la Varșovia (2005) privind spălarea banilor, depistarea, sechestrarea și confiscarea veniturilor provenite din activitatea infracțională și finanțarea terorismului (CETS 198).*

3. Elementele novatorii ale proiectului și rezultatele scontate

Proiectul de Lege vizează în principal operarea modificărilor în Codul de penal și Codul de procedură penală.

Modificările propuse la Codul penal al Republicii Moldova
(Art. I din proiect)

1. O primă serie de modificări vizează **persoana juridică – subiect al infracțiunii**. Astfel, în temeiul Recomandărilor CETS 198, amendamentele vin să faciliteze înțelegerea scopului răspunderii persoanei juridice la nivel național prin facilitarea, într-o manieră coerentă, a **conceptului de persoană fizică care are o funcție de conducere**, astfel, încât să acopere cele 3 situații descrise art. 10(1) din Convenția privind spălarea, descoperirea, sechestrarea și confiscarea produselor infracțiunii și finanțarea terorismului. Or, conform Convenției, o persoană are funcții de conducere în 3 situații: a) când are putere/funcții de reprezentare a persoanei juridice, b) când are o autoritate de a lua decizii în numele persoanei juridice sau c) când are autoritatea/puterea de a exercita control în cadrul persoanei juridice). Astfel, modificările aduse art. 21 din Codul penal urmează să acopere răspunderea persoanei juridice pentru cazurile de neglijență (lipsa supravegherii sau a controlului) din partea persoanei cu funcții de conducere care a dus la săvârșirea infracțiunii de către o persoană fizică din subordinea sa.

2. De asemenea în vederea realizării recomandărilor prezentate Moldovei – Recomandărilor CETS 198 – se propune completarea Codului penal cu art. 132¹ prin care are loc **definirea uniformă a conceptului de „bunuri” pentru art. 243 și 279 din Codul penal**.

Chiar dacă jurisprudența pare să fie orientată spre o aplicabilitate uniformă a definiției de „bunuri”, prevăzută de Legea nr. 190 din 26 iulie 2007 privind combaterea și prevenirea spălării banilor și finanțării terorismului, Moldovei i s-a recomandat să includă o definiție general aplicabilă a „bunurilor” în partea generală a Codului Penal sau să clarifice acest aspect prin alte metode (instrumente), astfel încât să asigure o jurisprudență uniformă în privința acestui aspect. Astfel, având în vedere că noțiunea de bunuri utilizată în Legea nr. 190 din 26 iulie 2007, nu este una valabilă pentru alte infracțiuni materiale din Codul penal, pentru care este mult mai actuală noțiunea de „bunuri” oferită de Codul civil al Republicii Moldova, s-a considerat binevenit de a uniformiza conceptul de „bun” pentru infracțiunile de spălare de bani (art. 243 din CP) și finanțarea terorismului (art. 279 din CP), întrucât, acestea au același obiect material și sunt reglementate de același act legislativ-cadru – Legea nr. 190 din 26 iulie 2007.

3. Alte modificări vizează **obiectul confiscării speciale**. Modificările operate la acest capitol sunt fundamentate pe recomandările CETS 198, Recomandările MONEYVAL și pe acțiunile 2.1.2, 2.1.3 și 2.1.4, indicate la obiectivul 2 din Planul de acțiuni privind implementarea Strategiei naționale de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului pentru anii 2013–2017.

Modificările operate urmăresc **extinderii posibilității de confiscare a instrumentelor infracțiunii** (bunurilor utilizate la săvârșirea infracțiunilor) care au fost utilizate sau planificate

pentru a fi utilizate la săvârșirea unei infracțiuni, chiar dacă acestea nu aparțin infractorului și nu sunt obținute ilegal.

De asemenea, amendamentele indică despre posibilitatea **confiscării echivalentului bunurilor rezultate și legalizate**. Or, legislația în vigoare, plasează statul în incapacitate de confisca (cel puțin echivalentul) bunurilor pe care infractorul sau partea terță de rea credință le-a transferat unei părți terțe de bună credință, cu titlu gratuit (art. 106 alin. (1) și 106 alin. (2) lit. f) - nu dau posibilitatea confiscării echivalentului bunurilor ilicite, când acestea au fost transferate unei părți de bună credință cu titlu gratuit).

Astfel, autorii proiectului au mers mai departe și au propus de a statua expres despre posibilitatea confiscării bunului însuși, chiar dacă acesta a fost obținut în proprietatea altei persoane de bună credință, fapt ce urmează să fie posibil în cazurile în care obținerea în proprietate a avut loc cu titlu gratuit.

4. Suplimentar se menționează că, **art. 243** a fost completat în partea ce se referă la **subiectul infracțiunii**. Astfel, având în vedere specificul faptelor incriminate la alin. (2) și (3), s-a constatat că subiect al acestora poate fi și persoana juridică, fapt pentru care proiectul propune sancționarea persoanei juridice:

- cu amendă în mărime de la 10000 la 13000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate sau cu lichidarea persoanei juridice – cazul alin. (2) – pentru aceleași acțiuni (prevăzute la alin. (1)) săvârșite: b) de două sau mai multe persoane; c) cu folosirea situației de serviciu (*în cazul dat interesînd, în speță, situația de la lit. b) – de două sau mai multe persoane*);

- cu amendă, aplicată persoanei juridice, în mărime de la 13000 la 16000 unități convenționale cu lichidarea persoanei juridice – cazul alin. (3) – pentru acțiunile prevăzute la alin. (1) sau (2), săvârșite: a) de un grup criminal organizat sau de o organizație criminală; b) în proporții deosebit de mari.

O altă modificare la legea penală are drept scop înlocuirea la art. 243 a cuvîntului „achiziționare” cu cuvîntul „dobîndire”, fapt ce ar exclude o eventuală limitare a aplicării normei respective. Modificarea, derivă din Planul de acțiuni privind implementarea Strategiei de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului pentru anii 2013-2017 (Obiectivul 2 „Optimizarea regimului de combatere”, pct. 1 „Măsuri legislative”, acțiunea 1).

5. Proiectul propune unele modificări și la prevederile care reglementează infracțiunile de **atac terorist (art. 278) și finanțarea terorismului (art. 279)**. Aceste modificări, ca și altele din proiectul indicat au fost determinate de recomandările MONEYVAL.

Conform acestora din urmă, se impune necesitatea reglementării mai explicite a infracțiunii de finanțare a terorismului, astfel încît pentru a reuși calificarea faptei ca atare, *să nu existe cerința ca bunurile transmise unui grup criminal organizat, unei organizații criminale sau unei persoane aparte, care comite ori întreprinde tentative de comitere a unei infracțiuni cu caracter terorist, să aibă neapărat o legătură directă sau tangențială cu un act terorist*. Astfel, legislația a necesitat

o clarificare (completare) pentru ca să fie acoperită în mod clar situația de finanțare în orice scop a organizațiilor teroriste și a teroriștilor, inclusiv în scopul activităților legale.

Amendamentele propuse la art. 279 alin. (2) și-au propus *clarificare normei în partea ce se referă noțiunea de „acțiuni”*. Pentru a nu crea confuzii despre ce cuprinde acest termen, acțiunea de finanțare a terorismului, actele cu caracter terorist sau ambele, noțiunea „acțiunile” a fost substituită prin noțiunea de „infrațiuni cu caracter terorist”, concept care este definit la art. 134¹¹ din Codul penal.

Normele care reglementează infracțiunea de act terorist (art. 278) au fost amendate în sensul prevederii expresii a faptului că *acțiunile incriminate de articolul numit vizează oricare populație și oricare stat*, și nu „populația”, „statul”, așa cum prevede norma în vigoare.

6. Amendamentele operate *la art. 327* din Codul penal au fost efectuate în vederea *perfecționării legislației penale în partea ce vizează infracțiunile de abuz de putere sau abuz de serviciu*. Astfel, la art. 327 alin. (1) din Codul penal s-a considerat necesară incriminarea acțiunilor săvârșite în favoarea unui terț, și nu neapărat din interes material sau alte interese personale. Această modificare, este justificată și de prevederile art. 19 din Convenția ONU împotriva corupției, ratificată de Republica Moldova la data de 6 iulie 2007 și care prevede că „fiecare stat parte are în vedere să adopte măsurile legislative și alte măsuri care se dovedesc a fi necesare pentru a atribui caracterul de infracțiune, în cazul în care actele au fost săvârșite cu intenție, faptei unui agent public de a abuza de funcțiile sau de postul său, adică de a îndeplini ori de a se abține să îndeplinească, în exercițiul funcțiilor sale, un act cu încălcarea legii, *cu scopul de a obține un folos necuvenit pentru sine sau pentru altă persoană sau entitate*”.

Modificările propuse la Codul de procedură penală al Republicii Moldova (Art. II din proiect)

În partea ce se referă la modificarea Codului de procedură penală, amendamentele vizează instituția sechestrului și au ca suport recomandările MONEYVAL, precum și acțiunea 2.1.4 indicate la obiectivul 2 din Planul de acțiuni privind implementarea Strategiei naționale de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului pentru anii 2013–2017.

Astfel, propunerile de *lege ferenda* care vizează art. 202-205 din Codul de procedură penală, propun extinderea, în mod clar, a sferei de aplicare a măsurii sechestrului și asupra bunurilor care aparțin persoanelor juridice (în aceleași condiții ca și pentru persoanele fizice), precum și altor persoane terțe.

Totodată, menționăm că modificările aduse articolelor indicate vor asigura implementarea instituțiilor confiscării speciale și confiscării extinse, ajustând normele acestora prevederilor propuse la art. 106 din Codul penal.

Alte modificări propun doar o nouă aranjare a prevederilor în cauză, astfel încât să se respecte corespondența dintre titlul articolelor și conținutul acestora.

4. Fundamentarea economico-financiară.

Implementarea proiectului de lege nu presupune alocarea din bugetul de stat a resurselor financiare suplimentare.

5. Impactul proiectului.

Amendamentele propuse vor facilita perceperea, iar prin consecință, vor contribui la eficientizarea aplicării prevederilor legale referitoare la răspunderea penală a persoanei juridice, confiscării speciale, sechestrării. Totodată, adoptarea acestora va genera un cadru conform restricțiilor stabilite de instrumente internaționale la care Moldova a aderat.

6. Obiecțiile, recomandările și evaluările pe marginea proiectului înaintate de către instituțiile interesate și concluziile acestora

Proiectul respectiv a fost coordonat cu organele interesate. Toate obiecțiile și propunerile primite de la instituțiile menționate mai sus au fost luate în considerație la definitivarea proiectului și au fost incluse în sinteza obiecțiilor și propunerilor la proiect.

Viceministru

Nicolae EȘANU